Pierwsza Ławka · Dyktanda z kluczem · klasa 8

Zmiany pisowni 2026 w praktyce

dla nauczyciela

Jak przeprowadzić dyktando. Przeczytaj cały tekst w zwykłym tempie. Potem dyktuj zdaniami, każde zdanie najwyżej dwa razy, dzieląc dłuższe na fragmenty po 3–5 wyrazów i wyraźnie zaznaczając intonacją koniec zdania. Na koniec przeczytaj całość jeszcze raz – uczniowie sprawdzają zapis. Znaków interpunkcyjnych nie dyktuj (wyjątek: zestawy z interpunkcji na życzenie nauczyciela). Uczniowie, którzy potrzebują więcej czasu, mogą pisać wersję krótszą albo uzupełniankę.

Uwaga: Zestaw obejmuje zmiany od 1.01.2026: mieszkańcy miast wielką literą, pół- z łącznikiem przed wyrazem pisanym wielką literą (pół-Polka), kopiec/most na początku nazwy obiektu, nazwy lokali, egzemplarze wyrobów (Polonezem), przymiotniki od nazw osobowych małą literą, -by po spójniku osobno, nie z imiesłowami i stopniem najwyższym łącznie, nazwy komet i nagród. Gospoda pod Wierzbą i Nagroda Burmistrza Sandomierza to nazwy fikcyjne.

Tekst dyktanda – wersja pełna

Wisła od Krakowa do Warszawy

Natalia i Kacper, uczniowie ósmej klasy ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Sandomierzu, przygotowują projekt o Wiśle. Kacper, rodowity Sandomierzanin, zna każdy zakręt rzeki. Natalia mówi o sobie, że jest pół-Polką, pół-Francuzką, bo jej mama pochodzi z Lyonu. W wakacje oboje przepłynęli kajakiem odcinek od Krakowa do Warszawy. Przed startem w Krakowie zobaczyli jeszcze Kopiec Wandy. W Warszawie przepłynęli pod Mostem Świętokrzyskim. Pewnego wieczoru jedli kolację w Gospodzie pod Wierzbą. Jej właściciel przyjechał po nich na przystań starym Polonezem. Opowiadał, że jego dziadek znał sienkiewiczowskie powieści niemal na pamięć. – Zastanawiam się, czy by nie popłynąć kiedyś aż do Gdańska – powiedział Kacper. Natalia uznała, że to nienajgorszy plan, choć nieprzygotowani kajakarze nie powinni pływać po Wiśle. Nocą nad rzeką widzieli spadające gwiazdy, a Kacper żartował, że to Kometa Halleya. Dyrektor obiecał, że zgłosi ich projekt do konkursu o Nagrodę Burmistrza Sandomierza.

142 wyrazy, 13 zdań (wypowiedzeń).

Wersja krótsza

Wisła od Krakowa do Warszawy

Natalia i Kacper, uczniowie ósmej klasy ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Sandomierzu, przygotowują projekt o Wiśle. Kacper, rodowity Sandomierzanin, zna każdy zakręt rzeki. Natalia mówi o sobie, że jest pół-Polką, pół-Francuzką, bo jej mama pochodzi z Lyonu. W wakacje oboje przepłynęli kajakiem odcinek od Krakowa do Warszawy. W Warszawie przepłynęli pod Mostem Świętokrzyskim. Pewnego wieczoru jedli kolację w Gospodzie pod Wierzbą. Opowiadał, że jego dziadek znał sienkiewiczowskie powieści niemal na pamięć. – Zastanawiam się, czy by nie popłynąć kiedyś aż do Gdańska – powiedział Kacper. Natalia uznała, że to nienajgorszy plan, choć nieprzygotowani kajakarze nie powinni pływać po Wiśle. Dyrektor obiecał, że zgłosi ich projekt do konkursu o Nagrodę Burmistrza Sandomierza.

112 wyrazów, 10 zdań – te same zdania co w wersji pełnej, bez zdań uzupełniających.

Tekst autorski Pierwszej Ławki. Postacie i zdarzenia są fikcyjne.

Pierwsza Ławka · Dyktanda z kluczem · klasa 8

Zmiany pisowni 2026 w praktyce

dla ucznia

Imię i nazwisko: ..... Klasa: ..... Data: .....

Uzupełnianka – Wisła od Krakowa do Warszawy

W kratkę wpisz brakującą literę, litery albo końcówkę – możliwości podano pod kratką. W wąską kratkę między częściami wyrazu wpisz: | – jeśli piszemy osobno, ⌒ – jeśli razem, – – jeśli z łącznikiem.

Natalia i Kacper, uczniowie ósmej klasy ze [ ]zkoły [ ]odstawowej nr 2 w [ ]andomierzu, przygotowują projekt o Wiśle. Kacper, rodowity [ ]andomierzanin, zna każdy zakręt rzeki. Natalia mówi o sobie, że jest pół[ ]Polką, pół[ ]Francuzką, bo jej mama pochodzi z Lyonu. W wakacje oboje przepłynęli kajakiem odcinek od Krakowa do Warszawy. Przed startem w Krakowie zobaczyli jeszcze [ ]opiec Wandy. W Warszawie przepłynęli pod [ ]ostem Świętokrzyskim. Pewnego wieczoru jedli kolację w [ ]ospodzie [ ]od Wierzbą. Jej właściciel przyjechał po nich na przystań starym [ ]olonezem. Opowiadał, że jego dziadek znał [ ]ienkiewiczowskie powieści niemal na pamięć. – Zastanawiam się, czy [ ]by nie popłynąć kiedyś aż do Gdańska – powiedział Kacper. Natalia uznała, że to nie [ ]najgorszy plan, choć nie [ ]przygotowani kajakarze nie powinni pływać po Wiśle. Nocą nad rzeką widzieli spadające gwiazdy, a Kacper żartował, że to [ ]ometa Halleya. Dyrektor obiecał, że zgłosi ich projekt do konkursu o [ ]agrodę [ ]urmistrza Sandomierza.

Luki: 18.

Pierwsza Ławka · Dyktanda z kluczem · klasa 8

Zmiany pisowni 2026 w praktyce

dla nauczyciela

Klucz do dyktanda i uzupełnianki

Numeracja jak w uzupełniance; te same miejsca sprawdzamy w dyktandzie. Kolumna „Reguła" odsyła do tabeli zasad poniżej.

Nr	Wyraz / miejsce	Odpowiedź	Reguła
1	Szkoły	**S**	w13
2	Podstawowej	**P**	w13
3	Sandomierzu	**S**	w2
4	Sandomierzanin	**S**	w8
5	pół-Polką	**z łącznikiem**	l6
6	pół-Francuzką	**z łącznikiem**	l6
7	Kopiec	**K**	w4
8	Mostem	**M**	w4
9	Gospodzie	**G**	w10
10	pod	**p**	w10
11	Polonezem	**P**	w11
12	sienkiewiczowskie	**s**	m3
13	czy by	**osobno**	l4
14	nienajgorszy	**razem**	n3
15	nieprzygotowani	**razem**	n6
16	Kometa	**K**	w15
17	Nagrodę	**N**	w14
18	Burmistrza	**B**	w14

Zasady pisowni użyte w zestawie

w13	wielką literą piszemy nazwy instytucji i szkół – wszystkie człony oprócz przyimków i spójników (Szkoła Podstawowa nr 3, Centrum Nauki Kopernik)
w2	wielką literą piszemy nazwy państw, miast, wsi, rzek, gór i jezior (Polska, Kraków, Wisła, Tatry)
w8	od 1.01.2026 wielką literą piszemy nazwy mieszkańców miast, dzielnic i wsi (Krakowianin, Torunianka)
l6	pół- jako część wyrazu złożonego piszemy łącznie – od 1.01.2026 także półżartem, półserio (półgodzinny, półmrok); przed wyrazem pisanym wielką literą – z łącznikiem (pół-Polka)
w4	od 1.01.2026 wielką literą piszemy też wyrazy aleja, plac, park, most, kopiec, zamek itp. na początku nazwy (Plac Zamkowy, Park Kościuszki)
w10	od 1.01.2026 wszystkie człony nazw lokali (kawiarni, kin, hoteli) piszemy wielką literą, oprócz przyimków i spójników (Kawiarnia pod Lipą)
w11	od 1.01.2026 wielką literą piszemy nazwy marek i pojedynczych egzemplarzy wyrobów (jechał starym Fiatem)
m3	od 1.01.2026 małą literą piszemy przymiotniki od nazw osobowych na -owski, -iński itp. (koncert chopinowski)
l4	od 1.01.2026 cząstki -bym, -by itd. ze spójnikami piszemy osobno (czy by, ale by); łącznie zostają spójniki żeby, aby, gdyby, jakby, choćby
n3	nie z przymiotnikiem piszemy łącznie – od 1.01.2026 w każdym stopniu (niemiły, niemilszy, nienajmilszy)

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Dyktanda – Zmiany pisowni 2026 w praktyce, klasa 8: tekst dyktanda, wersja krótsza, uzupełnianka i klucz

Podgląd pokazał 3 z 5 stron. Pełna wersja: 5 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- wskazówki dla nauczyciela – jak dyktować i jak oceniać
- tekst dyktanda w wersji pełnej i krótszej (dla uczniów, którzy potrzebują więcej czasu)
- uzupełnianka z lukami (18 luk) do pracy samodzielnej lub jako kartkówka
- klucz z zaznaczonymi trudnościami ortograficznymi i zasadami pisowni. 5 stron A4: PDF do druku i DOCX do edycji.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/dyktanda-klasa-8-zmiany-2026